

Linnut

vuosikirja 2024

Petolintuvuosi 2024 – myyrähuippuja odotellessa

Juha Honkala, Petteri Lehikoinen, Pertti Saurola & Jari Valkama

Kesän 2024 aikana rengastettiin 57 mehiläishaukan poikasta. 2000-luvulla poikasia on rengastettu vuosittain 13–107 (ka = 66). Huippuvuonna 1989 peräti 209 mehiläishaukan poikasta sai renkaan. Kuvan poikanen rengastettiin Paraisilla. During the summer 2024, a total of 57 European Honey Buzzard *Pernis apivorus* nestlings were ringed. Since the year 2000, 13–107 young have been ringed each year (average = 66). ARI AHLFORS

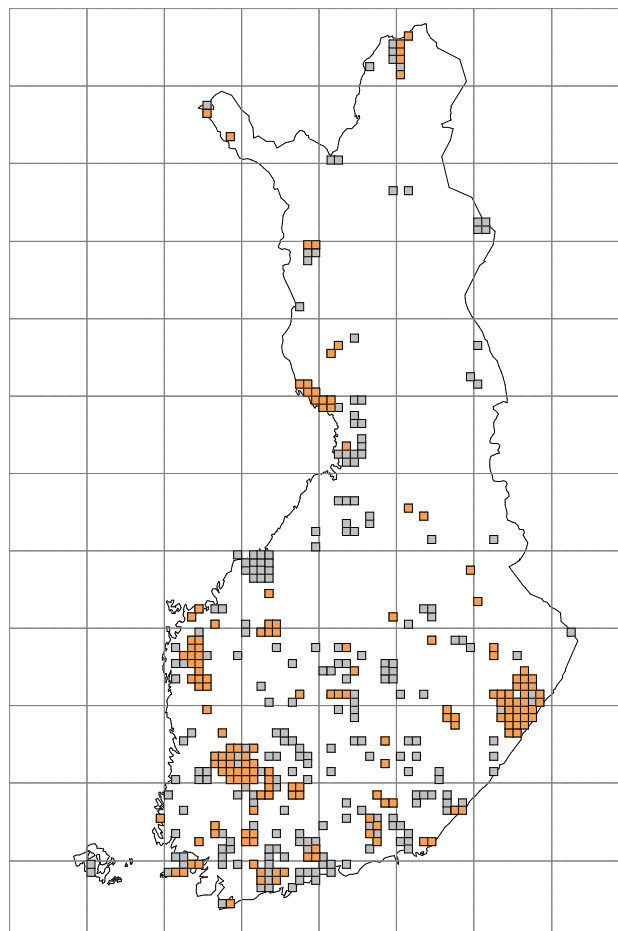
■ *Haukkojen ja pöllöjen reviiritarkastusten ja pesintöjen määrät olivat hyvin samanlaiset kuin edellisenä vuonna. Myyräkannat olivat maan eteläisintä osaa lukuun ottamatta pieniä, mistä huolimatta tuulihaukan poikasia rengastettiin enemmän kuin milloinkaan ennen. Huolestuttavaa on, että petolintujen pesäilmoitusten mukaan kolme prosenttia isojen risupesien pesinnöistä kohtasi ihmisen aiheuttamaa häiriötä, joka johti pesinnän tuhoutumiseen.*

Petolintukantojen pitkäaikaisseurannat jatkuivat aiempien vuosien tapaan. Petolinturengastajien ja muiden alaan vihkiytyneiden työpanos maastossa ja kotona työpöydän ääressä takasi 43 vuoden iän saavuttaneen seurantatyön jatkuvuuden. Petolintujen seurantahanketta hallinnoi Luonnontieteellisen museon (Luomuksen) Rengastustoimisto ympäristöministeriön tukiessa taloudellisesti.

Raportissamme tarkastelemme yleisimpien haukkojen ja pöllöjen pesimämenestystä, poikasmääriä ja kannanvaihteluita. Erytysseurantojen lajit maakotka, merikotka, muuttohaukka, tunturihaukka ja sääksi eivät kuulu tämän raportin piiriin.

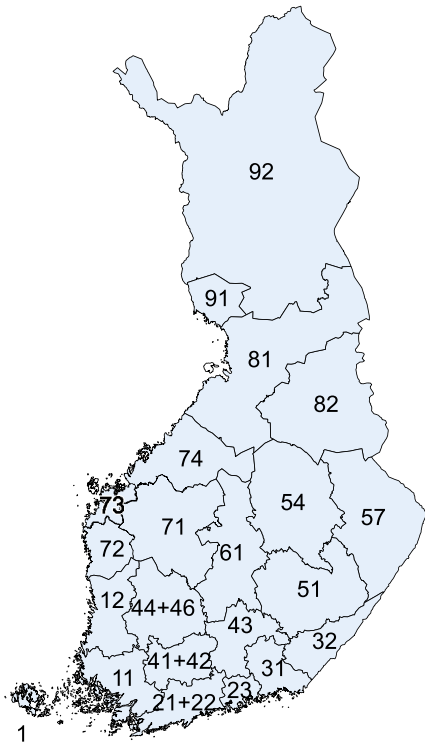
Seuranta- ja analysointimenetelmät

Petolintuseurannan tavoitteena on koota seurantalajien pesintätietoja kannankehityksen mittaamiseksi ja vuotuisen pesimämenestyksen selvittämiseksi. Kannankehityksen laskemiseksi käytetty menetelmä on *petoruutuseuranta (Raptor Grid Study)*, kun taas pesimämenestyksen laskemiseen tarvittavat luvut saadaan *yhteenvetoseurannasta (Raptor Questionnaire Survey)*. Petoruutuseurannassa rengastajat ja työryhmät ovat vuodesta 1982 alkaen selvittäneet valitsemillaan 10 km x 10 km yhtenäiskoordinaatistoruuduilla olevien haukkojen ja pöllöjen reviirien ja pesien lukumääriä ja poikastuottoa. Kun kunkin petoruudun tarkastusteho

Kuva 1. Tutkittujen petoruutujen sijainti 10 km x 10 km ruuduittain. Kerran tai useammin tutkitut ruudut 1982–2023 (harmaa) ja vuonna 2024 (oranssi).

Fig. 1. The location of the 10 km x 10 km study plots based on the Finnish Coordinate System. The plots studied at least once in 1982–2023 (grey) and in 2024 (orange).

Kuva 2. BirdLife Suomen jäsenyhdistysten havaintojenkeruualueiden sijainti ja numerointi. Ks. taulukot 1–3.

Fig. 2. The areas of local ornithological societies of BirdLife Finland. The numbering follows the Tables 1–3.

pysyy samana vuodesta toiseen, voidaan tuloksista laskea kannankehitysindeksit. Nämä indeksit on laskettu petoruutujen reiviimääristä rTRIM-ohjelmalla (Pannekoek & van Strien 2005, Pannekoek ym. 2018). Indeksien laskemisessa on otettu huomioon aineiston ajallinen riippuvuus (perättäisinä vuosina ruudulla todetut määrät eivät ole riippumattomia). Sinisuohaukan, piekanan, ampuhaukan, hiiripöllön ja suopöllön indeksien laskemiseen on käytetty petoruuduilta ja pesimälinnuston linjalaskennoista kertynyttä yhdistettyä aineistoa, koska petoruutuseurannassa saadaan näistä lajeista vain vähän havaintoja. Petoruutujen aktiivisuus ja sijainnit on esitetty kuvassa 1. Vuosittainen kannanmuutos on laskettu sovitamalla lineaarinen malli log-muunnettuihin vuosittaisiin indeksiarvoihin. Laskettu kannanmuutos kuvaa keskimääräistä muutosta (%) vuodessa koko seurantajakson aikana ja on riippumaton referenssivuodesta.

Yhteenvetoseurantaan (*Raptor Questionnaire Survey*) petolinturengastajat ovat ilmoittaneet vuodesta 1986 alkaen myös petoruutujen ulkopuolelta tarkastetut pesät, reiviirit ja maastopoikueet. Tiedot ilmoitetaan BirdLife Suomen havaintojenkeruualueittain (kuva 2). Näistä rengastajien ja työryhmien kokoomista luvuista lasketaan kunkin seurantalajin

vuotuinen pesimämenestys ja muut pesintöjen tunnusluvut. Yhteenvetoseurannan tulokset on koottu taulukoihin 1–5.

Petoruutuseurannan aineistosta lasketut kannankehityskvaajat ovat kuvassa 3. Petolintujen pesistä kerätään myös pesäaineistoa (petolintujen pesäkortti), joka sisältää tarkemmat tiedot muun muassa pesien ympäristöstä, tarkastuskäynneistä, saaliseläimistä ja pesimätuloksesta. Pesäilmoitusaineistoa on kerätty vuodesta 1982. Vuosittain ilmoituksia kertyy noin 2 500 pesästä. Yhteensä petolintujen pesätietokannassa on 69 500 petolinturengastajien ilmoitusta pesien tapahtumista.

Tarkastusmäärät

Petoruututietoja saatiin 161 tutkimusruudulta (2023: 158 tutkimusruutua; Honkala ym. 2024). Petoruutuseurannan 43 vuoden aikana seurannassa on ollut kaiken kaikkiaan 387 petoruutua. Uusia tutkimusruutuja perustettiin pohjoiseen kolme kappaletta: Kemi-Tornion seudulle saatiin kaksi uutta ruutua (Matti Suopajärvi) ja Lappiin yksi (Aleksi Pudas). Pirkanmaan perinteisesti vahvalle petoseuranta-alueelle saatiin tervetullut vahvistus, kun Mikko Honkinien kahdeksan petoruutua palasivat tauolta taas toistaiseksi.

Taulukko 1. Tarkastettujen pönttöjen ja muiden pesätyyppien määrät paikallisyhdistyksittäin vuonna 2024.

Table 1. The numbers of potential nest sites checked in 2024. A = big stick nests, B = nests built by Corvidae or Sciurus vulgaris, C = artificial nests for Accipiter gentilis, Buteo and Pernis, D = artificial nests for small Falco spp., E = nestboxes for Strix uralensis, F = nestboxes for Strix aluco, G = nestboxes for Aegolius funereus, H = nestboxes for Glaucidium passerinum, I = big natural holes, snags and cavities, J = holes made by medium-sized woodpeckers, K = others.

Alue (yhdistys) Area	Isoja risu- pesiä (A)	Varik- sen ja oravan pesiä (B)	Teko- pesiä isoille hau- koille (C)	Teko- pesiä pikku- hau- koille (D)	Viiru- pöllön pönt- töjä (E)	Lehto- pöllön pönt- töjä (F)	Helmi- pöllön pönt- töjä (G)	Varpus- pöllön pönt- töjä (H)	Isoja luon- non- koloja (I)	Tikan- koloja (J)	Muita (K)	
1 Ahvenanmaa (ÅFF)	0	0	0	20	0	2	10	1	0	0	0	
11 Varsinais-Suomi (TYL)	360	49	273	703	145	719	121	569	23	25	11	
12 Satakunta (PLY ja RSLH)	109	27	25	288	310	301	52	50	21	5	6	
21 L.-Uusimaa (Tringa, Hakki)	177	223	62	602	282	866	88	446	102	243	34	
22 K.- ja P.-Uusimaa (Apus)	42	177	33	571	182	531	105	345	57	210	41	
23 Itä-Uusimaa (PSLY)	15	34	2	413	22	30	14	12	25	38	2	
31 Kymenlaakso (KyLY)	81	28	82	279	122	147	74	67	82	32	5	
32 Etelä-Karjala (EKLY)	47	22	23	515	131	76	103	54	12	15	3	
41 Lounais-Häme (LHLH)	54	18	23	158	88	52	33	46	8	38	17	
42 Kanta-Häme (K-HLY)	94	64	20	304	467	288	67	356	42	84	8	
43 Päijät-Häme (P-HLY)	26	21	153	124	90	20	44	13	9	15	5	
44 Pirkanmaa (PiLY)	189	54	77	717	277	410	170	545	25	33	8	
46 Valkeakoski (VLH)	28	21	26	158	40	80	15	235	10	17	0	
51 Etelä-Savo (Oriolus)	85	17	59	84	279	12	37	120	12	7	32	
54 Pohjois-Savo (Kuikka)	25	21	2	78	51	4	103	34	20	24	97	
57 Pohjois-Karjala (PKLTY)	351	27	351	242	88	16	232	32	52	72	8	
61 Keski-Suomi (KSLY)	314	14	68	132	457	161	240	290	30	26	32	
71 Suomenselkä (SSLTY)	107	35	16	634	247	9	740	508	59	41	9	
72 Suupohja (SpLY)	230	144	174	643	213	62	661	278	608	220	0	
73 Merenkurkku (MLY ja OA)	56	25	35	193	51	24	119	72	221	64	0	
74 Keski-Pohjanmaa (KPLY)	20	3	47	288	297	13	422	156	12	8	0	
81 Pohjois-Pohjanmaa (PPLY, Kuus.)	37	19	12	43	52	0	172	42	46	43	25	
82 Kainuu (KLY)	62	132	48	5	43	0	63	103	30	108	0	
91 Kemi-Tornio (Xenus)	27	16	16	74	8	0	239	57	15	12	215	
92 Lappi (LLY)	356	124	8	146	11	0	233	62	84	20	35	
Yhteensä Total	33280	2892	1315	1635	7414	3953	3823	4157	4493	1605	1400	593

Taulukko 2. Todetut päiväpetolintujen pesintöjen määrät lajeittain ja paikallisyhdistyksittäin vuonna 2024.**Table 2.** Numbers of active nests and fledged broods of diurnal raptors detected in different areas in 2024.

Alue (yhdistys) Area	Mehiläis- haukka PERAPI	Ruskosuo- haukka CIRAER	Sinisuo- haukka CIRCYA	Kana- haukka ACCGEN	Varpus- haukka ACCNIS	Hiiri- haukka BUTBUT	Pie- kana BUTLAG	Tuuli- haukka FALTIN	Ampu- haukka FALCOL	Nuoli- haukka FALSUB	
1 Ahvenanmaa (ÅFF)	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
11 Varsinais-Suomi (TLY)	12	1	-	112	80	104	-	400	-	9	
12 Satakunta (PLY ja RSLH)	-	6	-	28	1	6	-	139	1	1	
21 L.-Uusimaa (Tringa, Hakki)	2	6	-	42	8	14	-	164	-	30	
22 K.- ja P.-Uusimaa (Apus)	-	3	-	11	3	5	-	126	-	2	
23 Itä-Uusimaa (PSLY)	-	-	-	1	-	1	-	212	-	1	
31 Kymenlaakso (KYL)	3	8	-	22	21	25	-	185	1	6	
32 Etelä-Karjala (EKLY)	3	9	-	7	4	21	-	326	1	2	
41 Lounais-Häme (LHLH)	-	2	-	15	-	7	-	64	-	5	
42 Kanta-Häme (K-HLY)	2	3	-	40	14	29	-	149	-	4	
43 Päijät-Häme (P-HLY)	-	2	-	3	3	15	-	66	-	2	
44 Pirkanmaa (PiLY)	6	18	-	43	66	63	-	297	2	17	
46 Valkeakoski (VLH)	2	6	-	11	10	1	-	111	-	-	
51 Etelä-Savo (Oriolus)	4	8	-	18	5	12	-	33	-	6	
54 Pohjois-Savo (Kuikka)	1	3	-	8	1	3	-	47	-	5	
57 Pohjois-Karjala (PKLTY)	8	4	-	49	12	54	-	143	2	4	
61 Keski-Suomi (KSly)	8	1	-	109	10	18	1	42	6	9	
71 Suomenselkä (SSLTY)	2	1	-	46	4	13	-	271	-	-	
72 Suupohja (SpLY)	3	-	1	63	18	33	-	253	1	7	
73 Merenkurkku (MLY ja OA)	-	-	-	10	3	7	-	68	-	1	
74 Keski-Pohjanmaa (KPLY)	-	2	-	21	7	2	-	122	-	-	
81 Pohjois-Pohjanmaa (PPLY, Kuus.)	-	-	-	6	1	-	-	28	4	6	
82 Kainuu (KLY)	1	-	-	11	3	2	-	8	1	6	
91 Kemi-Tornio (Xenus)	-	2	-	4	-	1	-	14	-	-	
92 Lappi (LLY)	2	-	1	17	6	4	37	40	31	1	
Pesintöjä Breeding attempts	59	85	2	697	280	440	38	3310	50	124	5085
Reviirejä Occupied territories	266	220	85	970	544	731	99	3663	84	420	7082

Petolinturengastajan yhteenvetolomakkeita palautettiin 329 kappaletta – näille lomakkeille aineistoa kokosi pesiä ja reviirejä tarkastaen 228 rengastajaa tai työryhmää. Vuotta aiemmin lomakkeita palautettiin 354 ja rengastajia tai työryhmiä oli 247.

Petolintujen pesäpaikkoja tarkastettiin 35 018. Luvussa ovat mukana taulukkoon 1 koottujen risupesien, luonnonkolojen ja pönttöjen lukumäärät sekä tarkastettujen reviirien lukumäärät seuraavilta lajeilta: ruskosuohaukka (290), sinisuohaukka (117), arosuohaukka (4), niittysuohaukka (2), varpushaukka (761), huuhkaja (488) ja suopöllö (76). Asuttuja reviirejä todettiin yhteensä 10 262, joista 7 005 oli päiväpetolintujen ja 3 257 pöllöjen reviirejä. Pesintä varmistui 6 975 päiväpetolinnun tai pöllön reviiriltä (6 882 vuonna 2023). Tätä kirjoitettaessa oli petolintujen pesäilmoituksia palautettu 2 447 kappaletta.

Pesimäkauden olosuhteet

Viime vuosien tapaan pesimäkautta edeltänyt talvi oli keskimääräistä lämpimämpi. Huhtikuussa koettiin maan eteläpuoliskolla erittäin vaihtelevia säitä hyvin lämpimien ja kylmien jaksosten vaihdellessa. Huhtikuun viimeisellä kolmanneksella takatalven pyryt toivat maan eteläosiin nopeasti 20 cm lumipeitteen kolmeksi vuorokaudeksi (Ilmatieteen laitos 2024 a–e). Kari J. Ketola arvioi osan Turun seudulla seura-

mistaan kana- ja hiirihaukan pesinnöistä tuhoutuneen tuon takatalven aikana.

Myyrät

Luonnonvarakeskuksen (Luken) seurantojen mukaan myyräkannat olivat loppuvuodesta 2023 heikot, mutta runsastumassa Pohjanmaalla ja Metsä-Lapissa (Luonnon-

varakeskus 2023). Muualla maassa myyriä oli tuolloin niukasti. Talven ja kevään aikana myyräkannat vahvistuivat Länsi-Suomessa niin, että alkukesällä 2024 myyriä oli kohtalaisesti laajalla alueella Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla. Uudelta maalta Etelä-Savoon ja edelleen Pohjois-Karjalaan ulottuvalla alueella myyriä oli

Huonon myyrätilanteen vuoksi pesivien hiiripöllöjen määrä jäi pieneksi. Due to the lack of voles, very few Northern Hawk Owls *Surnia ulula* were found nesting. ARI SEPPÄ

alkukesällä paikoin kohtalaisesti. Luonnonvarakeskuksen seurantojen mukaan myyräkannat romahtivat talven aikana Lounais-Suomesta Keski-Suomeen ja edelleen Pohjois-Savoan, Kainuuseen ja Pohjois-Pohjanmaalle ulottuvalla alueella (Luonnonvarakeskus 2024a).

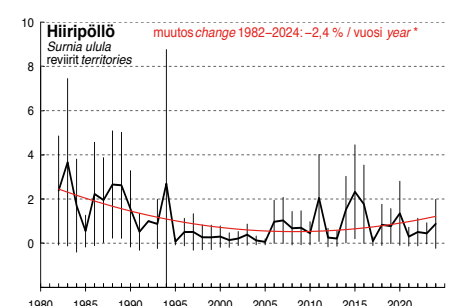
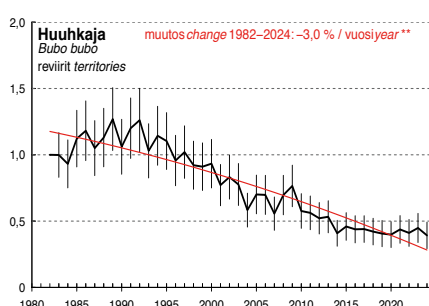
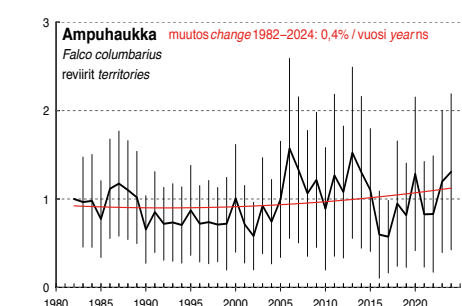
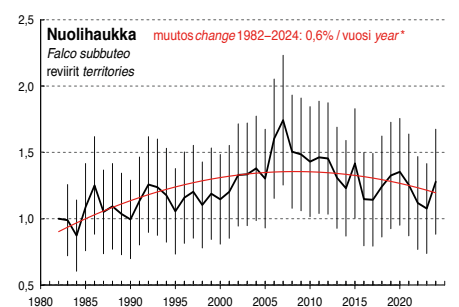
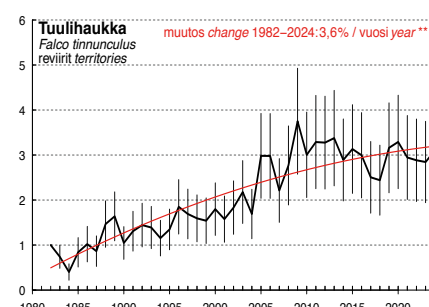
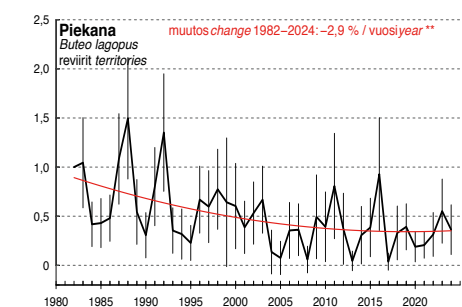
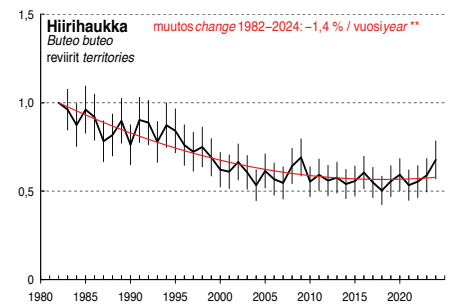
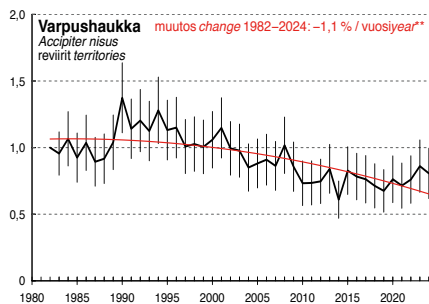
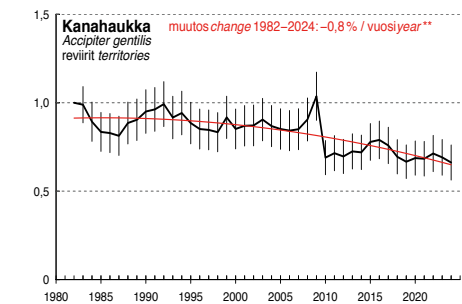
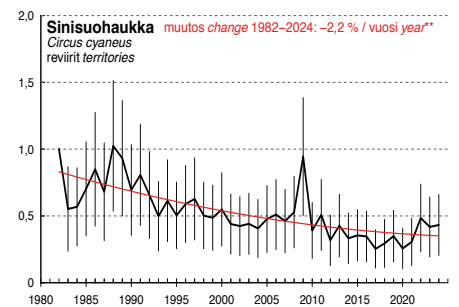
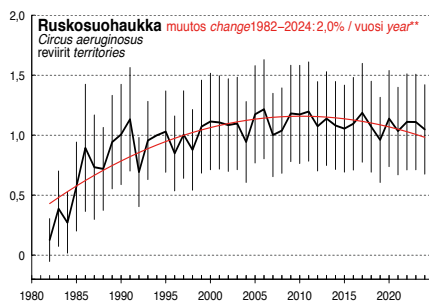
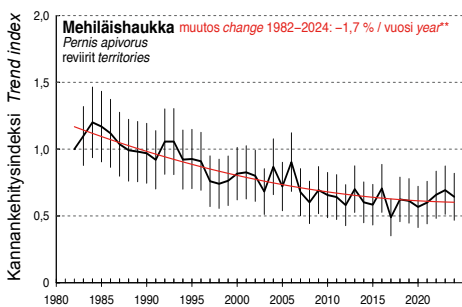
Rengastajilta saadut tiedot pesintöjen onnistumisista ja saatavilla olleen myyrävinnon runsaudesta tai puuttumisesta täydentävät ja tarkentavat Luonnonvarakeskuksen tietoja. Lounais-Suomessa Turun ympäristössä tilanne oli hyvin vaihteleva: Kari J. Ketola kertoo lehtopöllöjen olleen nälänhädässä, sillä linturavintoa oli niukasti tarjolla, ja vain ne parit, jotka ruokkivat poikaset vesimyyrillä, menestyivät. Hiukan

etelämpänä, Paraisilla, tilanne oli aivan toinen. Näin Teemu Honkanen luonnehti pesimäkautta: ”Sekä lehtopöllöillä että hiirihaukoilla oli koko pitkäaikaisen seuranta-jakson ylivoimaisesti paras vuosi ja poikasia varttui ennätysellinen määrä.”

Keski-Suomessa myyrätilanne oli surkea, mikä näkyi erityisen huonona viirupöllön pesimistuloksena. Tomi Hakkarin sanoin: ”Keski-Suomessa alkuvuosi 2024 oli pöllöille karmaisevan vaikea. Etenkin *Strix*-pöllöjä havaittiin hortoilemassa heikkokuntoisena päiväsaikaan, puolikuolleina ja kuolleina. Jyväskylän seudulla löytyi puolenkymmentä viirupöllön ns. supernaara eli kymmeniä jälkeläisiä tuottanutta emoa joko kuolleina tai kuolevina. Alle

viidesosalla viirureviireistä kyettiin pesinnän aloitukseen, ja näistäkin yrityksistä liki puolet tuhoutui. Myös lehtopöllöjä kuoli paljon, mutta pesimävuosi oli melko lähellä normaalia. Jos edellisvuonna ihmeteltiin tammikuussa alkaneita pesintöjä, nyt lehtopöllöt kunnostautuivat kesäpesijöinä. Myöhäisimmillään muninta alkoi toukokuun loppupuolella ja kaikkiaan ainakin neljällä reviirillä poikaset olivat rengastuskäisiä aikaisintaan juhannuksena. ”Huonon” myyrätilanteen vahvistavat Jukka-Pekka Taivalmäki Suupohjan Kauhajoelta, Mikko Oranen Keski-Suomen Toivakasta sekä Janne Leppänen Pohjois-Karjalan Polvijärveltä.

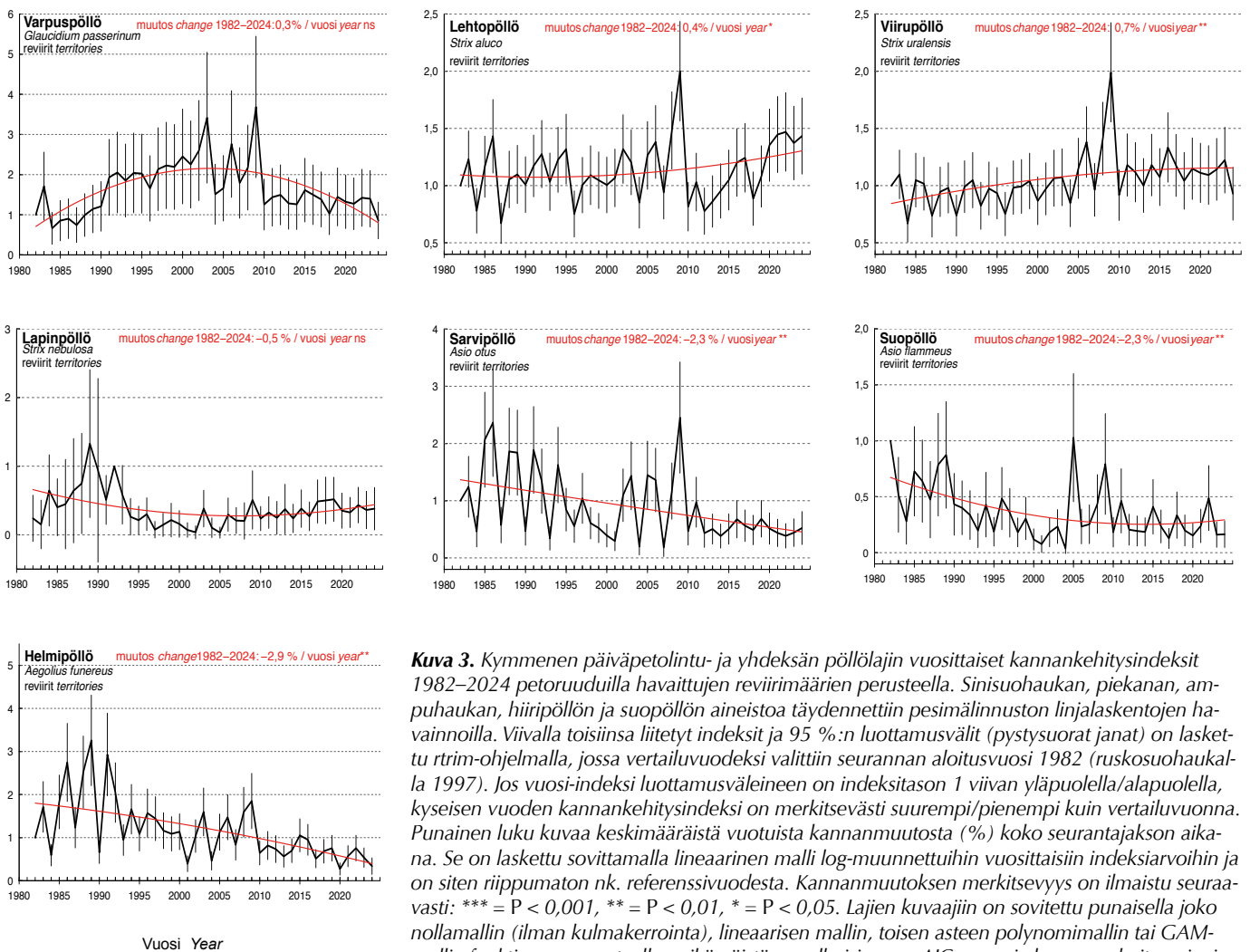
Myös Pohjois-Suomessa heikko myyrätilanne havaittiin laajalti. Näin Matti Suo-

pajärvi Kemi-Torniossa: "Myyrät olivat täysin kadoksissa. Hieman toivoa paremmasta antoi se, että vaikka tuulihaukkoja oli vähän, niiden poikastuotto oli ihan kelpo – olisivatko myyräkannat lähteneet nousuun kesän kynnyksellä?" Jouni Ylpekkala oli samoissa mietteissä Kemi-Tornion tutkimusalueellaan: "Todella heikko myyrävuosi, mm. suopöllöt ja sinisuohaukat olivat harvinaisuuksia kesän aikana." Kuusamosa myyräkanta oli Aapo Määttä mukaan heikko ja erityisesti pöllöjen pesintöjä oli vähän. Länsi-Lapin tilanteesta kertoi Pekka Peltoniemi seuraavasti: "Vastoin kaikkia odotuksia myyräkannat sukelsivat keväällä ennätysmäisen alas. Edellisenä syksynä kannat olivat lupaavasti nousussa, mikä in-

Pesästä lähtenyt lehtopöllön poikanen on riippuvainen emojen tuomasta ravinnosta. The young Tawny Owl *Strix aluco* that has left the nest depends on the food brought by the adults. MICHA FAGER

Kuva 3. Kymmenen päiväpetolintu- ja yhdeksän pöllölajin vuosittaiset kannankehityksindeksit 1982–2024 petoruuduilla havaittujen reviirimäärien perusteella. Sinisuohaukan, piekanan, ampuhaukan, hiiripöllön ja suopöllön aineistoa täydennettiin pesimälinnuston linjalaskentojen havainnoilla. Viivalla toisiinsa liitetyt indeksit ja 95 %:n luottamusvälit (pystysuorat janat) on laskettu rtrim-ohjelmalla, jossa vertailuvuodeksi valittiin seurannan aloitusvuosi 1982 (ruskosuohaukalla 1997). Jos vuosi-indeksi luottamusväleinen on indeksitason 1 viivan yläpuolella/alapuolella, kyseisen vuoden kannankehityksindeksi on merkitsevästi suurempi/pienempi kuin vertailuvuonna. Punainen luku kuvaa keskimääräistä vuotuista kannanmuutosta (%) koko seurantajakson aikana. Se on laskettu sovitamalla lineaarinen malli log-muunneltuihin vuosittaisiin indeksiarvoihin ja on siten riippumaton nk. referenssivuodesta. Kannanmuutoksen merkitsevyys on ilmaistu seuraavasti: *** = $P < 0,001$, ** = $P < 0,01$, * = $P < 0,05$. Lajien kuvaajiin on sovitettu punaisella joko nollamallin (ilman kulmakerrointa), lineaarisen mallin, toisen asteen polynomimallin tai GAM-mallin funktio sen perusteella, mikä näistä saa alhaisimman AIC-arvon ja kuvaa parhaiten aineistossa tapahtunutta muutosta.

Fig. 3. Annual population trend indices of ten diurnal raptor and nine owl species based on numbers of occupied territories found from the Raptor Grid study plots in 1982–2024. For the Hen Harrier *Circus cyaneus*, Rough-legged Buzzard *Buteo lagopus*, Merlin *Falco columbarius*, Northern Hawk Owl *Surnia ulula* and Short-eared Owl *Asio flammeus* data were supplemented with counts from Breeding Bird surveys. Indices connected with year-to-year trajectories and the 95% confidence intervals (vertical bars) were calculated using the program rtrim. Index value 1 indicates the chosen base year 1982 (1997 for the Western Marsh Harrier *Circus aeruginosus*). If the yearly index with its confidence intervals is above/below 1, the yearly index is significantly higher/lower than in the base year. Long-term population trends from rtrim are reported in red numbers and their significances are indicated with asterisks: *** = $P < 0.001$, ** = $P < 0.01$, * = $P < 0.05$. Red curve has been added based on the lowest AIC value of the following models, zero model (without slope), linear, polynomial or GAM model to illustrate the change fitting best to the data.

Taulukko 3. Ilmoitetut pöllöjen pesintöjen määrät lajeittain ja paikallisyhdistyksittäin vuonna 2024.

Table 3. Numbers of active nests and fledged broods of owls reported in different areas in 2024.

Alue (yhdistys) Area	Huuh- kaja BUBBUB	Hiiri- pöllö SURULU	Varpus- pöllö GLAPAS	Lehto- pöllö STRALU	Viiru- pöllö STRURA	Lapin- pöllö STRNEB	Sarvi- pöllö ASIOTU	Suo- pöllö ASIFLA	Helmi- pöllö AEGFUN	
1 Ahvenanmaa (ÄFF)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
11 Varsinais-Suomi (TLY)	27	-	11	197	15	3	23	-	10	
12 Satakunta (PLY ja RSLH)	30	-	-	72	28	1	1	-	2	
21 L.-Uusimaa (Tringa, Hakki)	12	-	-	170	22	-	41	-	-	
22 K.- ja P.-Uusimaa (Apus)	2	-	-	62	7	-	23	1	-	
23 Itä-Uusimaa (PSLY)	6	-	-	12	1	-	4	-	-	
31 Kymenlaakso (KLY)	7	-	2	43	28	4	6	-	4	
32 Etelä-Karjala (EKLY)	1	-	-	5	25	-	8	2	2	
41 Lounais-Häme (LHLH)	4	-	-	15	18	-	1	-	-	
42 Kanta-Häme (K-HLY)	4	-	5	80	84	-	11	-	-	
43 Päijät-Häme (P-HLY)	4	-	-	6	14	7	1	-	-	
44 Pirkanmaa (PILY)	31	-	6	105	64	-	4	-	-	
46 Valkeakoski (VLH)	-	-	7	40	13	-	-	-	-	
51 Etelä-Savo (Oriolus)	2	-	1	-	49	3	-	-	-	
54 Pohjois-Savo (Kuikka)	-	-	1	-	10	-	1	1	3	
57 Pohjois-Karjala (PKLTY)	-	-	1	-	16	12	2	-	5	
61 Keski-Suomi (KSLY)	4	-	4	11	37	4	6	-	1	
71 Suomenselkä (SSLTY)	3	-	7	-	32	1	3	2	21	
72 Suupohja (SpLY)	6	-	4	2	57	-	6	-	13	
73 Merenkurku (MLY ja OA)	1	-	-	1	17	-	-	-	2	
74 Keski-Pohjanmaa (KPLY)	1	-	6	-	71	-	-	-	8	
81 Pohjois-Pohjanmaa (PPLY, Kuus.)	-	4	1	-	12	-	1	1	12	
82 Kainuu (KLY)	-	-	3	-	8	3	1	-	1	
91 Kemi-Tornio (Xenus)	-	-	-	-	1	-	-	-	-	Yht.
92 Lappi (LLY)	-	4	1	-	-	-	-	-	14	Total
Pesintöjä Breeding attempts	145	8	60	821	629	38	143	7	98	1949
Reviirejä Occupied territories	326	28	223	1180	987	54	181	48	230	3257

noitti joukolla helmipöllöjä valtaamaan reviirejä. Keväällä helmipöllö lauloikin ”joka kylällä” Kittilässä ja Kolarissa. Niiden pesinnät eivät onnistuneet lainkaan. Kaikki viisi löytämäni munapesää hylättiin ja enemmistö ei edes aloittanut munintaa.”

Aivan kaikkialla myyrät eivät kuitenkaan olleet pohjalukemissa. Tapio Solonen raportoi Uudeltamaalta: ”Lehtopöllön pesintä oli selvästi kaksihuippuinen ja aikaisia pesintöjä oli tavallista enemmän. Karkeasti noin puolet pesistä munittiin joulukuussa ja puolet maaliskuussa.” Kanta-Hämeen eteläosista Lopen, Janakkalan, Rengon maastosta Timo Larm kuvaili: ”Myyräpurijoilla oli kerrassaan mainio vuosi, lehtopöllön ja tuulihaukan osalta vuosituhannen alun paras.” Kanta-Hämeessä myyriä ravinnokseen käyttävien haukkojen ja pöllöjen pesintävuosi oli mainio laajemminkin alueella. Pentti Rikkonen kertoo Hämeenlinnan, Janakkalan ja Pohjois-Hausjärven lehtopöllöillä olleen todella erinomaisen pesimäkauden – samalla alueella myös hiirihaukat ja tuulihaukat menestyivät.

Kanalinnut

Luonnonvarakeskuksen toteuttamien riistakolmiolaskentojen tulosten mukaan metsäkanalintujen määrät kääntyivät laskuun kolmen hyvän vuoden jälkeen (Luonnonvarakeskus 2024b). Pohjois-Karjalassa, Pohjois-Savossa, Kainuussa ja Pohjois-Pohjan-

Hiirihaukkaemo on juuri tuonut ravintoa poikasille. A Common Buzzard Buteo buteo has just brought food to the young. KARI KYTÖ

maalla metsäkanalintujen kannat vähenivät edellisvuodesta merkittävästi. Muualla Suomessa kannat pysyivät ennallaan tai vahvistuivat hieman.

Pesintämenestys oli useimmilla alueilla keskinkertainen tai jopa heikko. Luonnonvarakeskuksen mukaan sää ja marjasato eivät aiheuttaneet ongelmia metsäkanalintujen pesinnöille, sen sijaan myyräkantojen aallonpohja on voinut olla merkityksellinen, sillä tällöin maapetojen saalistuspaine voi kohdistua metsäkanalintuihin. Monilla alueilla, erityisesti Kainuussa ja Oulun seudulla, myyräkanta oli pieni, mikä saattoi heikentää pesimämenestystä. Havaittu keskitasoinen tai paikoin jopa heikko pe-

simämenestys selittyi pitkälti kesän olosuhteilla. Metsäkanalintujen poikastuotto onnistuu parhaiten, jos alkukesä on lämmin. Pienet poikaset tarvitsevat hyönteisravintoa, jota on tällöin paremmin tarjolla. Alkukesä oli varsin kylmä lähes koko maassa toukokuun lopusta lähes kesäkuun puoleenväliin, ja monin paikoin esiintyi hallaa.

Muita pesintöihin vaikuttaneita tekijöitä

Ampiaisten runsauden tiedetään vaikuttavan niitä ravintonaan käyttävän mehiläishaukan pesintöihin (Bijlsma ym. 2012). Runsauden arviointi on rengastusten ja pesätar-

kastusten yhteydessä vaikeaa, eikä tietoja kerätä systemaattisesti. Sampo Liukko arvioi ampiaiskesän olleen Etelä-Savossa hyvä: ”Ampiaisia oli erittäin runsaasti ja tämä suosi mehiläishaukan pesintöjä, edellinen runsas ampiaiskesä oli 2018.”

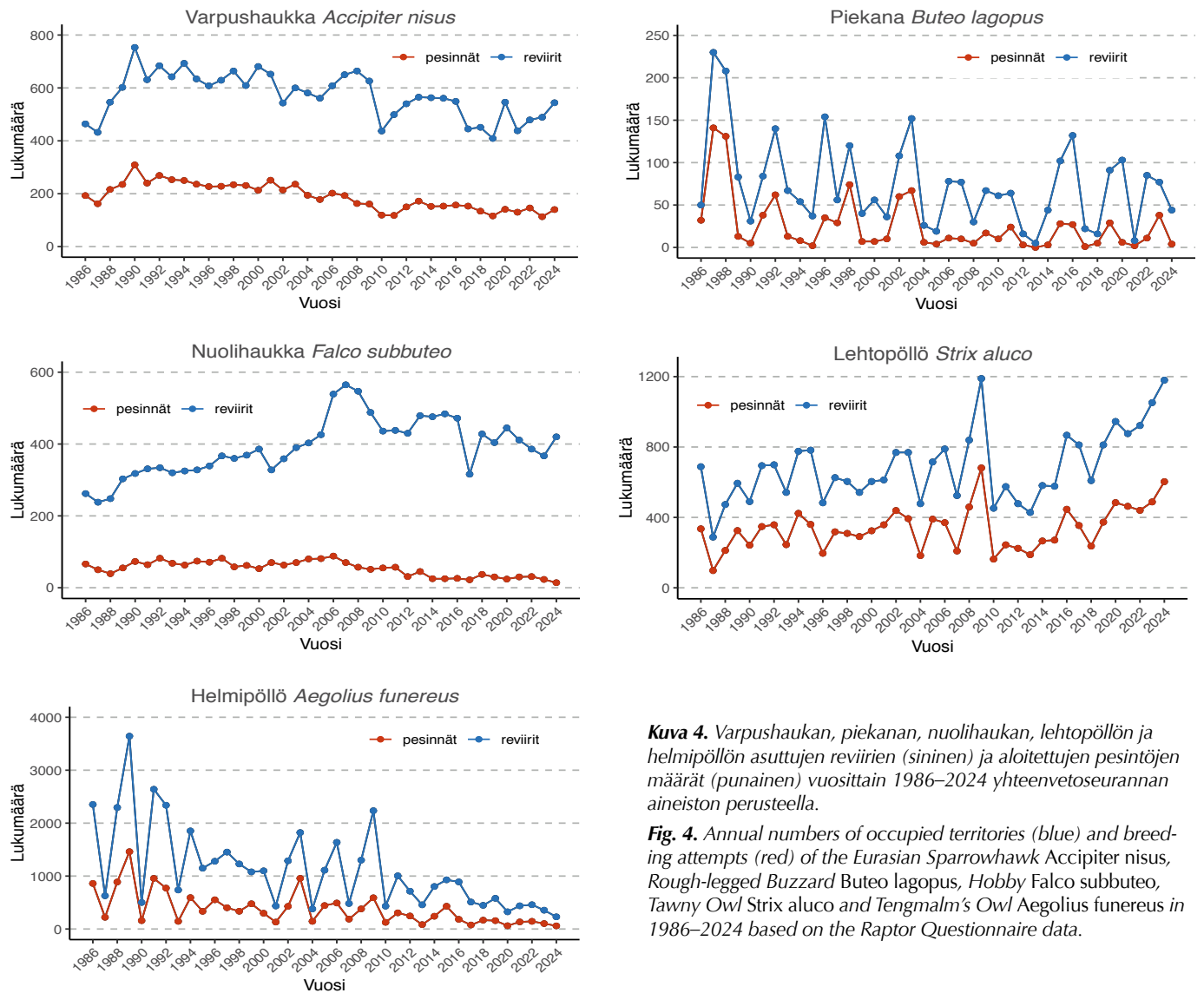
Pesimäkauden jälkeen palautetuista 2 447 pesäkortista 257 koski isoa risupesää, joissa kanahaukka, hiirihaukka, mehiläishaukka tai lapinpöllö pesi tai on aiemmin pesinyt. Pesätarkastajien mukaan seitsemän näistä pesistä (kolme prosenttia) koki pesimäkaudella ihmisen aiheuttamaa tahallista tai tahatonta häirintää niin, että pesintä epäonnistui. Kaksi isoa risupesää ilmoitettiin tuhoutuneeksi hakkuissa.

Taulukko 4. Petolintulajien keskimääräinen pesyekoko (munia/munapesä), poikuekoko (isoja poikasia/poikaspesä) ja pesimätulos (isoja poikasia/pesintäyritys; munia tai poikasia todettu, pesinnän lopputulos tiedossa) petolinturengastajan yhteenvetoaineiston mukaan. Sinisellä korostetut vuosikeskiarvojen keskiarvot perustuvat lyhyempään kauteen, koska kaikilta vuosilta ei ollut havaintoja. Alle kymmenen pesän tietoihin perustuvat luvut kursivilla.

Table 4. The average clutch size, brood size (big young/successful nest) and breeding success (big young/breeding attempt; eggs or chicks observed, breeding result verified) of birds of prey according to the Raptor Questionnaire data. Numbers highlighted in blue are based on a shorter period due to lack of observations in some years. Numbers based on data from less than ten nests are indicated in italics.

Laji Species	Vuosi Year	Munia/munapesä Clutch size			Poikasia/poikaspesä Young/successful nest			Isoja poikasia/munapesä Young/active nest			Tuhoutuneet Unsuccessful μ (%) ^f
		μ ^{a,b}	σ ^{c,d}	N ^e	μ ^{a,b}	σ ^{c,d}	N ^e	μ ^{a,b}	σ ^{c,d}	N ^e	
Mehiläishaukka	2024	2,00	0	4	1,82	0,39	34	1,59	0,72	39	2,8
<i>Pernis apivorus</i>	1986–2024	1,94	0,09	643	1,74	0,17	1975	1,42	0,25	2430	19,0
Ruskosuohaukka	2024	3,63	1,41	8	3,36	1,09	39	3,05	1,43	43	9,3
<i>Circus aeruginosus</i>	1986–2024	3,75	0,46	394	3,35	0,26	2465	2,83	0,27	2935	15,3
Sinisuohaukka	2024			0			0			0	0
<i>Circus cyaneus</i>	1986–2024	4,73	0,58	194	4,08	0,49	320	3,32	1,12	380	19,1
Kanahaukka	2024	2,87	0,73	45	2,61	0,78	457	2,22	1,18	537	14,9
<i>Accipiter gentilis</i>	1986–2024	3,10	0,25	4692	2,76	0,19	23301	2,39	0,21	26968	13,6
Varpushaukka	2024	4,53	1,09	57	4,12	1,20	140	3,58	1,78	161	13,0
<i>Accipiter nisus</i>	1986–2024	4,57	0,20	2816	4,13	0,14	7382	3,63	0,21	8349	11,9
Hiirihaukka	2024	2,14	0,73	21	2,29	0,79	195	1,96	1,09	228	14,5
<i>Buteo buteo</i>	1986–2024	2,42	0,28	2192	2,14	0,27	11203	1,88	0,29	12731	12,5
Piekana	2024	3,00	0	2	1,75	0,58	20	1,41	0,89	22	27,3
<i>Buteo lagopus</i>	1986–2024	3,33	0,97	221	2,28	0,66	986	1,82	0,79	1220	23,8
Tuulihaukka	2024	5,07	0,94	1657	4,61	1,14	2839	4,35	1,53	3008	5,6
<i>Falco tinnunculus</i>	1986–2024	5,09	0,29	34837	4,54	0,31	59941	4,21	0,37	63792	7,4
Ampuhaukka	2024	4,33	0,58	3	3,77	0,95	18	3,62	1,46	26	12,5
<i>Falco columbarius</i>	1986–2024	3,97	0,42	332	3,57	0,35	557	3,28	0,38	611	8,8
Nuolihaukka	2024	2,71	0,49	7	2,21	0,80	14	2,07	0,96	15	6,67
<i>Falco subbuteo</i>	1986–2024	2,70	0,24	499	2,35	0,15	2065	2,07	0,24	2327	11,9
Huuhkaja	2024	2,69	0,95	13	2,14	0,74	101	1,67	1,10	129	21,7
<i>Bubo bubo</i>	1986–2024	2,34	0,30	873	2,03	0,16	6097	1,55	0,20	7981	24,0
Hiiripöllö	2024			0	3,50	0,71	2	3,50	0,71	2	0,0
Sumia ulula	1986–2024	5,33	1,64	189	4,22	1,10	407	3,38	1,61	461	20,8
Varpuspöllö	2024	6,34	1,42	29	5,35	1,65	49	4,68	2,36	56	12,5
<i>Glaucidium passerinum</i>	1986–2024	6,45	0,80	5859	5,85	0,52	8586	5,10	0,66	9908	13,0
Lehtopöllö	2024	3,86	0,94	448	3,45	1,09	603	2,80	1,66	742	18,7
<i>Strix aluco</i>	1986–2024	3,63	0,46	10334	3,23	0,39	13110	2,63	0,40	16043	18,3
Viirupöllö	2024	2,49	0,71	386	2,12	0,81	422	1,56	1,16	572	26,2
<i>Strix uralensis</i>	1986–2024	2,88	0,54	19669	2,52	0,41	23717	2,10	0,44	28434	17,4
Lapinpöllö	2024	2,43	1,27	7	1,48	0,60	21	0,97	0,86	32	34,4
<i>Strix nebulosa</i>	1986–2024	3,50	0,74	555	2,26	0,56	1299	1,82	0,69	1629	21,9
Sarvipöllö	2024	3,67	0,58	3	3,10	0,74	10	3,10	0,74	10	0
<i>Asio otus</i>	1986–2024	4,26	0,84	423	2,90	0,40	1451	2,62	0,44	1620	9,2
Suopöllö	2024	7,00		1	2,25	1,50	4	2,25	1,50	4	0
<i>Asio flammeus</i>	1986–2024	6,02	0,95	716	4,35	0,87	799	3,62	0,97	1006	17,8
Helmipöllö	2024	4,37	1,13	57	3,17	1,15	59	2,08	1,78	90	34,4
<i>Aegolius funereus</i>	1986–2024	5,09	0,60	12796	3,96	0,61	14721	2,99	0,69	19547	26,1

^a keskiarvo 2024 mean in 2024, ^b vuosikeskiarvojen keskiarvo 1986–2024 mean of the yearly averages in 1986–2024, ^c otoshajonta sample standard deviation, ^d vuosikeskiarvojen otoshajonta sample standard deviation of the yearly averages, ^e otoskoko sample size, ^f tuhoutuneiden pesien osuus lopputulokseltaan tunnetuista pesintäyrityksistä proportion of unsuccessful nests of breeding attempts with a verified result.

Kuva 4. Varpushaukan, piekanan, nuolihaukan, lehtopöllön ja helmipöllön asuttujen reviirin (sininen) ja aloitettujen pesintöjen määrät (punainen) vuosittain 1986–2024 yhteenvetoseurannan aineiston perusteella.

Fig. 4. Annual numbers of occupied territories (blue) and breeding attempts (red) of the Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus*, Rough-legged Buzzard *Buteo lagopus*, Hobby *Falco subbuteo*, Tawny Owl *Strix aluco* and Tengmalm's Owl *Aegolius funereus* in 1986–2024 based on the Raptor Questionnaire data.

Lajikohtaiset tulokset ja tulosten tarkastelu

Mehiläishaukka

Mehiläishaukalla on jo pitkään mennyt huonosti, sillä kanta on ruutuseurannan alkuaikojen pienentynyt 30–40 prosenttia. Taantuminen vaikuttaa kuitenkin pysähtyneen 2010-luvulla, ja viimeisen 12 vuoden aikana kanta on ollut vakaa (taulukko 5, kuva 3).

Asuttuja mehiläishaukkareviirejä ilmoitettiin 266 ja niiltä varmistettiin 59 pesä- tai poikuelöytöä (taulukko 2; vuonna 2023 vastaavat luvut olivat 228 ja 57). Pesintöjä kirjattiin eniten Varsinais-Suomesta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta.

Mehiläishaukkojen pesintä vaikuttaa onnistuneen hyvin, sillä poikastuotto oli hieman pitkän aikavälin keskiarvoa parempi. Lisäksi aloitetuista pesinnöistä tuhoutui vain 12,8 prosenttia, mikä on selvästi keskimääräistä vähemmän (taulukko 4).

Ruskosuohaukka

Ruskosuohaukan poikaspesien ja asuttujen reviirien määrät (taulukko 2) painuivat

1990-luvun alun tasolle, jolloin elettiin ruskosuohaukan nousukautta. Tuolloin, kolme vuosikymmentä sitten, tarkastettujen reviirien määrä oli kuitenkin viidenneksen pienempi kuin nykyään, joten tarkastustehon muutos ei selitä muutosta.

Petoruutuseurannan tuloksista johdettu kannankehityksen kuvaaja (kuva 3) näyttää pesimäkannan kasvaneen pitkällä aikavälillä kahden prosentin vuosivauhdilla, mutta viimeisten reilun kymmenen vuoden aikana kasvu on taantunut ja painunut 0,7 prosentin vuotuisen laskuun (taulukko 5). Pesimäkanta vaikuttaa yhteenvetoseurannan mukaan olevan vahvin Pirkanmaalla. Aiemmin vahvojen ruskosuohaukka-alueiden (Satakunta, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala) pesimäkannan pieneminen on saattanut johtaa myös seurantatehon laskuun tasaisesti seurattujen petoruutujen ulkopuolella.

Sinisuohaukka

Asuttujen sinisuohaukkareviirien määrä on vaihdellut yhteenvetoseurannan 39-vuotisen historian aikana pohjavuoden 36 reviiristä (2021) huippuvuoden 294 reviiriin (2009). Seurannan reviirimäärän (yhteensä 4 756)

keskimääräinen vuosikeskiarvo on 122 ja mediaani 120. Pesien etsintä on kautta seurannan perustunut pitkälti sekä sattumalöytöihin että yksittäisten pesien etsintään. Sen verran harvassa sinisuohaukan pesät ovat, että kukaan rengastaja ei tietävästi ole erikoistunut lajiin. Sinisuohaukka on yksi monista pitkän aikavälin taantujista (kuva 3).

Kanahaukka

Kanahaukan alamäki jatkuu, sillä pesimäkanta on pienentynyt sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä (taulukko 5, kuva 3). Kylmä talvi 2009–2010 harvensi kanahaukkoja rajusti. Seuraavien vuosien aikana kanta hieman elpyi, mutta vuoden 2016 jälkeen kanta on jälleen pienentynyt.

Asuttuja revierejä todettiin 970 ja pesintöjä varmistui 697 (taulukko 2). Pesä- tai poikuelöytöjä tehtiin eniten Varsinais-Suomessa, Keski-Suomessa ja Suupohjassa. Yli 40 prosenttia pesä- ja poikuelöydöistä kirjattiin näiltä alueilta. Varmistettujen pesintöjen määrä on seitsemänneksi pienin koko yhteenvetoseurannan aikana.

Poikasialoitetuissa pesissä oli 2,22 ja pesintäyrityksistä epäonnistui 14,9 prosenttia (taulukko 4).

Varpushaukka

Asuttujen varpushaukkareviirien ja niiltä etsittyjen pesien määrä (kuva 4) ovat molemmat hitaasti pienentyneet seurannan vanhetessa. Vuosittain on löydetty keskimäärin 571 asuttua varpushaukkareviiriä, joilta on todettu 323 pesintää (pesintöjen osuus asuttua reviiriä kohden keskimäärin 56 prosenttia). Vuoden 2024 luvut olivat 544 reviiriä ja 280 pesintää (51 prosenttia). Pirkanmaan (66 pesintää) ja Varsinais-Suomen (80 pesintää) varpushaukkaharrastuneisuus dominoivat tilastoa (taulukko 2). Varpushaukan pesimätulos (taulukko 4) oli hyvin lähellä pitkän aikasarjan keskimääräistä.

Varpushaukan kannankehitys on ollut pitkällä aikavälillä Suomessa ja Ruotsissa samansuuntainen. Ruotsissa vuodesta 1975 alkaen toteutettujen maalintujen kesäaikaisen pistelaskentojen ja uudempien vakioreitilaskentojen sekä talvilintulaskentojen mukaan (Svensk fågeltaxering 2024) sikäläinen varpushaukkakanta olisi taantumassa. Kotoisen petolintujen ruutuseurantamme tulokset viittaavat niin ikään pesimäkannan hitaaseen pienemiseen (kuva 3).

Petolintuseurantaan kertyneiden 8 349 aloitetun varpushaukkapesinnän aineiston perusteella viiden poikasen poikue on yleisin poikuekoko 34 prosentin osuudella kaikista poikaspesistä. According to the Raptor Questionnaire data five young per nest is the most common brood size of the European Sparrowhawk Accipiter nisus. TEEMU HONKANEN

Hiirihaukan isot poikaset Paraisilla, juuri ennen pesään palautusta. Haukkarengastuksen apu-työvoimana Eero Honkanen, Aino Honkanen ja Topias Keskitalo. The big nestlings of the Common Buzzard Buteo buteo in Parainen (area 11), just before they were returned to the nest. TEEMU HONKANEN

Hiirihaukka

Suomen hiirihaukkakanta oli pitkään laskusuunnassa, mutta viime 12 vuoden aikana se on pysynyt vakaana ja aivan jakson lopulla on havaittavissa jopa pientä nousua (taulukko 5, kuva 3).

Yhteenvetoseurannan mukaan vuonna 2024 havaittiin 731 asuttua reviiriä ja pesä- ja poikuelöytöjä ilmoitettiin 440 (taulukko 2). Lähes neljännes (104) kaikista pesinnöistä ilmoitettiin Varsinais-Suomesta. Pirkanmaalta pesä- tai poikuelöytöjä kertyi 63 ja Pohjois-Karjalasta 54.

Hiirihaukkojen pesinnät onnistuivat kohtuullisen hyvin, sillä poikasmäärät sekä onnistunutta että aloitettua pesintää kohti olivat hieman vuosien 1986–2024 keskiarvoa suuremmat. Aloitetuista pesintäyrityksistä 14,5 prosenttia epäonnistui.

Piekana

Piekanan kannanseuranta on heräämässä pikkuhiljaa pitkästä Ruususen unestaan. Suomen päälaen ja Käsivarren petoruuduilta pesintätietoa on kerätty jo muutaman vuoden ajan, mutta Metsähallituksen säännöllisten kotkalentojen tulokset ovat sen verran tuoreita, että niistä ei vuosienvälistä vertailuaineistoa vielä tähän katsaukseen saatu. Ensi vuoden tulokset tuovat sitten varmuutta ja volyyymia kannanvaihteluindeksiin laskentaan.

Pohjoisen myyrä- ja sopolikannan huippu ajoittui edelliseen vuoteen. Tästä huolimatta Lapista löytyi 37 aloitettua piekanan pesintää. Tiheimmin asutulla petoruudun kokoisella alalla oli kuusi aloitettua piekanan pesää (Metsähallitus). Pesinnöistä hieman yli neljäsosa tuhoutui, ja poikastuotto oli lähellä seurannan keskimääräistä (taulukko 4).

Nuolihaukan varmistetuista pesinnöistä valtaosa koskee pesäpaikan lähistöltä löytyneitä maastopoikueita. The majority of the confirmed breeding of the Eurasian Hobby Falco subbuteo concern broods that has left the nest and have been found near the breeding site.

ARI SEPPÄ

Tuulihaukka

Petoruutuseurannan mukaan Suomen tuulihaukkakanta kasvoi 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen loppupuolelle saakka, minkä jälkeen se on pysynyt vakaana (taulukko 5, kuva 3).

Vuosi 2024 oli tuulihaukoille hyvä, sillä pesintöjä varmistui 3 310. Koko yhteenvetoseurannan aikana vain vuonna 2020 pesälöytöjä on kertynyt enemmän (3 368). Pesä- tai poikuelöytöjen määrällä mitattuna parhaita tuulihaukka-alueita vuonna 2024 olivat Varsinais-Suomi, Etelä-Karjala ja Pirkanmaa (taulukko 2).

Myös pesinnät onnistuivat hyvin, sillä poikuekoko oli hivenen tavanomaista suurempi ja pesinnöistä epäonnistui vain 5,6 pro-

senttia. Omalla tavallaan hyvää vuotta kuvaa sekin, että tuulihaukkoja rengastettiin enemmän kuin milloinkaan ennen (13 516 yksilöä).

Ampuhaukka

Harvakseltaan erämaissa pesivä ampuhaukka on hankala laji niin pesiä etsivälle petolinturengastajalle kuin kannanvaihtelua seuraavalle indeksintarkkailijalle. Petolinturengastajan on vaikea saada lajista otetta monien pesäpaikkojen lyhytikäisyyden vuoksi. Ampuhaukka-aineisto on pitkän seurantamme aikana ollut aina niukka, minkä vuoksi viime vuosina kannanvaihteluindeksiin luotettavuutta on lisätty kasvattamalla aineiston määrää vakiolinjalaskentojen reviiritiedoilla.

Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla ampuhaukat pesivät paitsi vanhoissa varislintujen pesissä myös isojen petolintujen risupesissä. Tulevina vuosina kannanvaihtelun seuranta saanee lisää luotettavuutta, mikäli Metsähallituksen kotkalennot jatkuvat. Vuonna 2024 todetuista 50 ampuhaukan pesinnästä (taulukko 2) yhteensä 29 oli edellä mainittujen kotkalentojen sivusaalista.

Nuolihaukka

Yhteenvetolomakkeilla kerätyn nuolihaukka-aineiston runsaus on vaihdellut suuresti eri paikallisyhdistysten alueilla seurannan kuluessa. Koko maan aineistossa yhdistysten tarkastustehon vaihtelut kuitenkin tasoittuvat. Tarkastettujen reviirien määrä kasvoi seurannan alusta vuosien 2007 ja 2008 tienoille asti mutta kääntyi sitten laskuun (kuva 4). Vuonna 2024 tarkastettujen reviiirin määrä, 554, edustaa kyseisessä tarkastelussa keskikastia ja jää seurannan 39 vuoden mittaisessa historiassa 17. sijalle.

Suurin osa vuosittain varmistetuista nuolihaukan pesinnöistä koskee vuodesta toiseen maastopoikueita. Vuonna 2024 pesintöjen lukumäärä 124 (taulukko 2) koostui 83 maastopoikueesta ja 41 pesästä, joihin oli varmasti munittu. Pesien määrä, 41, oli koko seurannan vuotuisia lukuja tarkasteltaessa pienin. Pesien ja maastopoikueiden summa, 124, jäi puolestaan seurannan historian yhdeksänneksi heikoimmaksi. Tämä nuolihaukan alakulo on nähtävillä myös aineistoltaan vakaamman petoruutuseurannan kannankehityskuvauksessa (kuva 3).

Huuhkaja

Huuhkajan pesimäkanta on romahtanut 1990-luvun huippuvuosista alle puoleen (kuva 3). Viimeisen 12 vuoden aikana taantuminen vaikuttaa pysähtyneen ja kanta on pysynyt vakaana (kuva 3, taulukko 5).

Vuonna 2024 havaittiin 326 asuttua reviiiriä, joilta varmistui 145 pesä- tai poikuelöytöä (taulukko 3). Yhteenvetoseurannan ajalta löytyy vain seitsemän vuotta, jolloin pesintöjä on todettu vähemmän. Eniten pesintöjä varmistettiin Pirkanmaalta, Satakunnasta ja Varsinais-Suomesta. Näiden alueiden 88 pesintää oli 61 prosenttia pesintöjen kokonaismäärästä (taulukko 3).

Poikastuotto sekä aloitettua että onnistunutta pesintää kohti oli hieman pitkän ajan keskiarvoa parempi, ja pesintöjä tuhoutui hieman normaalia vähemmän (taulukko 4).

Hiiripöllö

Pesäpaikkaa ravintotilanteen mukaan vaihtava hiiripöllö on pohjoisten metsien kiertoilainen, jonka vain ani harvoin tapaa samalta paikalta peräkkäisinä vuosina. Kannanvaihteluaineiston mukaan Suomessa reviiirillä tavattujen hiiripöllöjen määrä on pienentynyt voimakkaasti (kuva 3), ja vaikka viime kymmenen vuoden taantuma ei ole tilastollisesti merkitsevä, on tämänkin ajanjakson suuntaus sama (taulukko 5).

Yhteenvetolomakkeilla ilmoitettujen hiiripöllöreviirien määrät ovat vaihdelleet kato-
vuosien miltei nollasta (4 reviiiriä, 1997) huip-

puvuosien yli puoleentoista sataan (182 revii-riä, 2011). Ailahtelevasti pesäpaikkansa valitseva hiiripöllö on näkyvyydestään huolimatta vaikea laji seurannalle. Petolintujen pesäkorttiaineiston mukaan hiiripöllön voi saada pesimään sille asetettuun pönttöön. Palaute- tuista 277 hiiripöllön pesäkortista pesintä oli 59 kortilla ilmoitettu tapahtuneen pöntössä. Etenkin pohjoisilla petoruuduilla pöntöttäminen saattaisi tuoda hiiripöllön nykyistä tuke- vamminkin seurannan piiriin.

Varpuspöllö

Suomen varpuspöllökanta kasvoi kesään 2009 saakka, mutta seuraavan vuoden aikana jota- kin tapahtui ja ilmeisesti suuri osa varpus- pöllöistä kuoli. Vuosina 2013–2024 kanta on kääntynyt uuteen laskuun (kuva 3, taulukko 5).

Vuonna 2024 löydettiin vain 223 asuttua revii-riä, joilta pesä- tai poikuelöyryä tuli tie- toon ainoastaan 60 (taulukko 3). Tätä ennen yhteenvetoseurannassa on ollut vain kolme yhtä huonoa tai huonompaa vuotta, ja nekin ovat olleet aivan seurantajakson alussa.

Varpuspöllön poikastuotto sekä aloitettua että onnistunutta pesintää kohti oli selväs- ti pitkän ajan keskiarvoja heikompi, mutta kokonaan tuhoutuneiden pesintöiden osuus ei poikennut kovin paljon pitkän ajan keski- arvosta (taulukko 4). Huono vuosi heijastui myös rengastusmääriin, sillä varpuspöllöjä rengastettiin vain 378, kun parhaina vuosi- na 2000-luvun alussa niitä on rengastettu yli 5 000 yksilöä. Edellinen vielä huonom- pi vuosi oli 1989, jolloin rengastuksia kertyi vain 302.

Lehtopöllö

Rengastajien vuosittain tarkastamien lehto- pöllön pönttöjen määrä (taulukko 1) oli suu- rin vuosina 1997 (5 056 pönttöä) ja 1998 (5 019), minkä jälkeen pönttöjen määrä pieneni muutamassa vuodessa nykyiselle tasolle ja on vaihdellut viimeisten 20 vuoden aikana välillä 3 241–3 823. Pesintäindeksi eli pesintöiden määrä suhteessa lehtopöllön pönttöjen määrään oli 21,5 pro- senttia vuonna 2024, jota suurempi se on ol- lut vain huippuvuonna 2009 (24 prosenttia). Koska osa lehtopöllöistä pesii ja rengastetaan viirupöllön, isokoskelon ja telkän pöntöistä, indeksi on harhainen, mutta kelvollinen vuosi- en välisessä vertailussa.

Vuonna 2024 raportoitujen lehtopöllön pesien kokonaismäärä oli seurantajakson toi- seksi suurin ja 91 prosenttia huippuvuoden 2009 pesämäärästä (taulukko 3). Alueet poik- kesivat vuosien 2024 ja 2009 vertailussa sel- västi toisistaan. Varsinais-Suomessa (2009: 88 pesintää) pesintöiden määrä oli yli kaksinker- tainen ja Satakunnassa lähes kaksinkertainen huippuvuoteen 2009 verrattuna. Länsi-Uu- dellamaalla (2009: 172) pesintöjä oli yhtä paljon ja Kanta-Hämeessä lähes saman ver- ran (90 prosenttia) kuin huippuvuonna. Sen sijaan Pirkanmaalta (2009: 202) löytyi vain puolet ja Valkeakoskelta ja Kymenlaaksos- ta kaksi kolmasosaa huippuvuoden pesintä- määrästä. Päijät-Hämeen lehtopöllökannan (2009: 77) ”romahdus” johtunee rengastajien aktiivisuuden muutoksesta. Lehtopöllökanta elpyi nopeasti vuoden 2010 romahduksesta (kuva 3, taulukko 5).

Lehtopöllöt onnistuivat pesinnässään vuonna 2024 varsin hyvin (taulukko 4). Pe- simätulos (poikasia/aloitettu pesintä) oli seu- rantajakson 13. paras ja poikuekoko jakson yhdeksänneksi suurin. Ennätysvuonna 2009 pesimätulos oli 3,57 ja poikuekoko 4,23.

Populaation seurannassa tarvitaan tietoa myös vuosikuolevuudesta, mikä edellyttää pesivien aikuisten vuosittaista kontrollointia (Saurola & Francis 2018). Vuonna 2024 pyydystettiin pesältä 366 lehtopöllöä, jois- ta 293 määritettiin naaraiksi ja 73 koiraksi. Pyydystettyjen pöllöjen määrät suhteutettui- na poikaspesien (taulukko 4) määrään osoit- tavat, että pesivien naaraiden osalta pyyntite- hokkuus oli 48,6 prosenttia eli hieman alem- pi kuin 2023 ja koiraiden 12,1 prosenttia eli täsmälleen sama kuin vuotta aikaisemmin.

Pyydystetyistä naaraista vain 21 prosenttia oli alun perin rengastettu pesäpoikasena eli pesistä, jotka ovat olleet rengastajien tiedos- sa. Eli ainakin neljä viidesosaa lehtopöllön pesistä näyttää olevan seurannan ulkopuolel- la. Koska lehtopöllö pesii Etelä-Suomessa eli alueella, jossa rengastajatiheys on varsin kat- tava, ja edellyttäen, että rengastajien ottama ”näyte” on riittävän satunnainen, poikasena rengastettujen ja rengastamattomien suhteen avulla voidaan ainakin periaatteessa päätellä Suomen lehtopöllökannan suuruus.

Pesäpoikasena rengastetuista naaraista van- hin oli 16-vuotias (17 kv, kuoriutunut 2008), mediaani-ikä oli 4 vuotta ja yksivuotiaita pesi- jöitä oli 15 prosenttia. Vastaavat koiraiden tiedot ovat: 11 vuotta (2013), 4 vuotta ja 17 prosenttia.

Pesivien varpuspöllöjen määrän romahdettua 15 vuotta sitten kanta ei ole palannut entiselleen. The breeding population of the Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* has not recovered after its collapse 15 years ago. ARI SEPPÄ

Viirupöllön maastopoikue heinäkuun lopulla Posiolla. An Ural Owl *Strix uralensis* brood in Posio (area 92). RISTO SYRJÄ

Viirupöllö

Viirupöllöt onnistuivat pesinnässään kaikilta osin varsin vaatimattomasti – toisin kuin lehtopöllöt. Vuonna 2024 tarkastettiin tuhat viirupöllön pönttöä (taulukko 1) vähemmän kuin huippuvuonna 2009 (4 982 pönttöä), jolloin myös pesintäindeksi (ks. lehtopöllö) oli 20 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2024: 36 prosenttia versus 16 prosenttia.

Rengastajien raportoimien viirupöllön pesintöjen kokonaismäärä (taulukko 3) oli vuonna 2024 pienin huippuvuotta (2009: 1 786) seuranneen romahduksen jälkeen, jolloin vuonna 2010 kirjattiin vain 391 pesintää. Ennen vuotta 2009 pesintöjä oli seitsemänä kolmivuotissyklin pohjavuonna vähemmän kuin vuonna 2024.

Parhaimman viirupöllöalueen tittelistä ovat jaksolla 1986–2024 kamppailleet Kanta-Häme (jakson mediaani = 94 pesintää), Keski-Suomi (90), Pirkanmaa (84) ja Päijät-Häme (84). Vuoden 2009 jälkeen Päijät-Hämeen lukemat ovat muihin alueisiin verrattuna hiipuneet eniten – aivan viime vuosien romahduksen syynä on ollut avainhenkilöiden siirtyminen eläkkeelle. Keski-Pohjanmaa (63), vuoden 2024 toiseksi paras, on viime parinkymmenen vuoden aikana ollut vahvasti mukana kilvassa, mutta jää mediaanin osalta kärjen alapuolelle alkuvuosien vaatimattomamman aherruksen vuoksi. Suomenselkä (mediaani 61) on ollut tasaisen keskivahva viirupöllö-alue läpi vuosikymmenten.

Ruutuseurannan mukaan Suomen viirupöllökanta on vakaasti voimistunut 43 vuoden ajan (kuva 3, taulukko 5). Myyräkantojen tahdittamat vuosittaiset vaihtelut ovat olleet suuria ja ajoittain selvästi sykliisiä. Vuoden 2024 populaatioindeksi jää paljon pitkäaikaistrendin tuottaman ennusteen alapuolelle. Aiemmin vah-

vasti korreloituneet lehtopöllön ja viirupöllön kannankehitykset poikkeavat viime 12 vuoden aikana yllättävän paljon toisistaan. Samaan aikaan, kun lehtopöllökanta on jyrkästi voimistunut, viirupöllökanta on taulukon 5 antaman negatiivisen muutuskertoimen mukaan jopa pienentynyt. Tosiasiassa viirupöllökanta on pysynyt kuitenkin samalla tasolla, sillä kertoimen miinusmerkki johtunee aikasarjan poikkeuksellisen alhaisen loppupisteen (2024) aiheuttamasta tilastollisesta ”vipuvarsi”-efektistä.

Viirupöllön keskimääräinen pesimätulos (poikasia/aloitettu pesintä; taulukko 4) oli vuonna 2024 neljänneksi huonoin koko seurantajaksona. Poikuekoko oli koko jakson viidenneksi pienin.

Pesivien aikuisten vuosittainen pyynti on kattavan seurannan edellytys (ks. edellä lehtopöllö). Vuonna 2024 pyydystettiin pesältä 355 viirupöllönaarasta ja yksi koiras. Naaraiden pyyntiteho oli suhteutettuna pesintöjen kokonaismäärään (taulukko 3) 56 prosenttia ja poikaspesien määrään (taulukko 4) 84 prosenttia eli hieman parempi kuin kahtena edellisenä vuonna, mutta jäi selvästi vuoden 2021 tulokista 70 prosenttia ja 92 prosenttia, joita voidaan pitää viirupöllönaaraiden pesältä pyynnin tavoitelukemina. Viirupöllö on populaatiotutkijan ihannelaji, jonka naaras voidaan pyydystää ohjeita noudattaen haavilla tai käsin jo haudonta-aikana riskeeraamatta pesinnän onnistumista. Viirupöllönaaraiden ”helppo” pyyntiaika on jopa kuusi viikkoa, kun lehtopöllön helppo ja turvallinen pyyntiaika jää käytännössä pariin viikkoon, jonka jälkeen on ryhdyttävä paljon työllämpään loukkupynttiin. Viirupöllökoiraiden pyynti on vielä huomattavasti vaativampaa kuin lehtopöllökoiraiden pyynti ja lähinnä ammattimaisten tutkijoiden puuhaa.

Pesältä pyydystetyistä naaraista 30,7 prosenttia oli rengastettu alun perin poikasena, 39,4 prosenttia pesivänä joskus aiemmin ja 29,9 prosenttia pesivänä vuonna 2024. Poikasena rengastettujen osuus on neljänä viime vuotena vaihdellut välillä 30–32 prosenttia, mikä edelleen vahvistaa käsitystä, että enintään noin kolmannes viirupöllön pesistä on rengastajien tiedossa. Poikasena rengastetusta yksilöistä, joiden kuoriutumivuosi ja ikä vuonna 2024 tunnettiin tarkasti, kaksi vanhinta oli 19-vuotiaita (20 kv) eli vuonna 2005 kuoriutuneita ja kuusi nuorinta 2-vuotiaita vuodelta 2022. Suurimmat ikäluokat olivat 4- (13,8 prosenttia), 10- (11,9 prosenttia) ja 16-vuotiaat (9,2 prosenttia). Mediaani-ikä oli 8 vuotta.

Lapinpöllö

Lapinpöllön pesimävuosi jäi vaatimattomaksi huonon ravintotilanteen vuoksi (taulukko 3). Pesinnät jakautuivat harvakseltaan hyvin laajalle alueelle Varsinais-Suomesta Pohjois-Karjalaan ja edelleen Kainuuseen. Seurannan alusta alkaen lapinpöllön pesintöjen määrä on noudatellut myyräkantojen kolmivuotissykliä varsin hyvin. Edellinen pesintöjen huippuvuosi oli 2022 (118 pesintää), jonka jälkeen seurasivat kaksi laskuvuotta, 2023 ja 2024. Kesän 2024 poikastuotto jäi hyvin vaatimattomaksi, sillä keskimäärin vain yksi poikanen kutakin aloitettua pesintää kohden varttui rengastusikään (0,97 isoa poikasta/munapesä). Tämä oli noin puolet pitkän aikavälin keskimääräisestä (1986–2024: 1,82 isoa poikasta/munapesä).

Sukunsa sisarlajien tapaan lapinpöllöllä näyttäisi olevan sopeutumiskykyä äkisti muuttuneiden talvien ja hupenevien pesäpaikkojen kurimuksessa, sillä mikäli kannankehityskuvaajaan on luottaminen, näyttää pesimäkanta tällä hetkellä vakaalta (kuva 3).

Sarvipöllö

Vallitsevan myyrätilanteen mukaan joustavasti pesäpaikkansa valitseva sarvipöllö pesi paikoin eteläisimmässä osassa maata kohtuullisen runsaana, mutta oli muualla maissa lähes kateissa (taulukko 3). Paikallista runsautta kuvatkoon Keski-Uudeltamaalta 7 km² alalta löytynyt kuusi maastopoikuetta. Koko maan pesintöjen määrä, 143, oikeuttaa 39-vuotisen yhteenvetoseurannan sijaluvulle 21. Pesä- ja maastopoikasia rengastettiin 61. Vaatimattomasta pesimäkaudesta huolimatta vuoden kokonaisrengastusmäärä, 811, oikeuttaa vuosien välisessä vertailussa kaikkien aikojen toiselle sijalle. Rengastajien kasvanut kiinnostus sarvipöllön kevät- ja syyspyyntiin selittää tämän.

Suopöllö

Suopöllön pesimäkausi jäi vaatimattomaksi laajalti niukoilla myyrämailla. Asuttuja revii-rejä oli 48, ja näiltä varmistui seitsemän pesintää. Reviirien määrä oli kolmanneksi pienin yhteenvetoseurannan aikana, joten voidaan puhua todellisesta pohjavuodesta. Pesintöjen vuotuinen määrä on vaihdellut välillä 1–298, ja keskimäärin pesintöjä on ollut 49 kutakin seurantavuotta kohden.

Helmpöllö

Petoruutuseurannan mukaan helmpöllökanta on merkittävästi pienentynyt sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä (kuva 3, taulukko 5).

Sekä asuttujen reviirien että todettujen pesintöjen määrä on yhteenvetoseurannan

Suopöllö valitsee kevätmuutolta tultuaan pesimäympäristönsä vallitsevan ravintotilanteen mukaan. After spring migration, the Short-eared Owl *Asio otus* chooses its breeding environment according to the vole abundance. MICHA FAGER

Taulukko 5. Kymmenen päiväpetolintu- ja yhdeksän pöllölajin vuosittaiset kannanmuutokset 1982–2024 ja EU:n lintudirektiivin tarkastelujaksoilla 2013–2024 petoruuduilla havaittujen revii-rimäärien perusteella. Sinisuohaukan, piekanan, ampuhaukan, hiiripöllön ja suopöllön aineistoa täydennettiin pesimälinnuston linjalaskentojen havainnoilla. Lasketut kannanmuutokset kuvaavat keskimääräistä muutosta (%) vuodessa koko seurantajakson aikana sekä viimeisten 12 vuoden aikana. Kannanmuutoksen merkitsevyys on ilmaistu seuraavasti: *** = $P < 0,001$, ** = $P < 0,01$, * = $P < 0,05$, ~ = vakaa. ? = aineiston ominaisuuksien vuoksi merkitsevyyttä ei pysty laskemaan.

Table 5. Annual population change of ten diurnal raptor and nine owl species based on numbers of occupied territories found from the Raptor Grid study plots in 1982–2024 and in 2013–2024 (combined EU Birds Directive reporting periods 2013–2018 and 2019–2024). For the Hen Harrier *Circus cyaneus*, Rough-legged Buzzard *Buteo lagopus*, Merlin *Falco columbarius*, Northern Hawk-Owl *Surnia ulula* and Short-eared Owl *Asio flammeus*, data were supplemented with counts from Breeding Bird surveys. The calculated change is described as an average change (%) per year during the whole 1982–2024 period and during the past 12 years. Their significances are indicated with asterisks: *** = $P < 0.001$, ** = $P < 0.01$, * = $P < 0.05$, ~ = stable. ? = significance uncertain due to data properties.

Laji	Species	1982–2024	2013–2024
Mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	-1,66**	-0,50 ~
Ruskosuohaukka	<i>Circus aeruginosus</i>	2,01**	-0,71
Sinisuohaukka	<i>Circus cyaneus</i>	-2,17**	1,44 ?
Kanahaukka	<i>Accipiter gentilis</i>	-0,78**	-1,43*
Varpushaukka	<i>Accipiter nisus</i>	-1,10 **	0,26 ~
Hiirihaukka	<i>Buteo buteo</i>	-1,40 **	0,44 ~
Piekana	<i>Buteo lagopus</i>	-2,89**	7,2 ?
Tuulihaukka	<i>Falco tinnunculus</i>	3,58**	-0,24 ~
Ampuhaukka	<i>Falco columbarius</i>	0,42 ~	-3,1 ?
Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>	0,59 *	-1,24 ~
Huuhkaja	<i>Bubo bubo</i>	-2,96 **	-1,04 ~
Hiiripöllö	<i>Surnia ulula</i>	-2,36 *	-2,56 ?
Varpuspöllö	<i>Glaucidium passerinum</i>	0,31 ~	-1,98 *
Lehtopöllö	<i>Strix aluco</i>	0,42 *	4,04 *
Lapinpöllö	<i>Strix nebulosa</i>	-0,54 ~	-3,8 ?
Viirupöllö	<i>Strix uralensis</i>	0,72 **	-1,4*
Sarvipöllö	<i>Asio otus</i>	-2,25 **	-1,16 ~
Suopöllö	<i>Asio flammeus</i>	-2,34**	-1,04 ~
Helmpöllö	<i>Aegolius funereus</i>	-2,89 **	-6,08 *

aikana laskenut tasaisesti (kuva 4). Vuonna 2024 revii-rejä löytyi 230 ja pesintöjä varmistui ainoastaan 98. Tämä on pienin luku koko 39-vuotisen seurannan aikana. Eniten pesintöjä todettiin Länsi-Suomessa. Pienenä ilonpilkahduksena voi mainita, että Varsinais-Suomesta löydettiin pitkistä aikaa peräti kymmenen helmpöllön pesää (taulukko 3).

Helmpöllöjen pesintä meni kaikilla mittareilla mitattuna penkin alle: pesye- ja poikuekoot olivat selvästi pitkän ajan keskiarvoa pienempiä, ja useampi kuin joka kolmas pesintäyrittäjä epäonnistui (taulukko 4). Huono pesimävuosi heijastui myös rengastusmääriin, sillä helmpöllöjä rengastettiin vain 745 yksilöä, mikä on pienin määrä vuosina 1974–2024.

Harvinaiset lajit

Arosuohaukka

Arosuohaukan revii-rejä tarkastettiin yhteensä neljä, näistä asuttuja oli revii- Keski-Pohjanmaalla ja kaksi revii-ä Kainuussa. Pesintäyrittäjiä ei todettu.

Niittysuohaukka

Niittysuohaukasta ei kertynyt revii- tai pesintätietoja.

Haarahaukka

Seitsemästä tarkastetusta haarahaukan revii-ristä neljä oli asuttuja. Pesinnät varmistettiin Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa, joista jälkimmäisessä oli lisäksi asuttu revii-ä. Pohjois-Karjalassa revii-ä todettiin pesän rakentelua, joka ei edennyt munintaan.

Hiirihaukan pesä ei kestänyt ukkostrombia Kaakkois-Suomessa Miehikkälässä. Rengastaja Eetu Paljakka siirsi maasta löytyneet poikaset siirtolohkareen päälle. The nest of a Common Buzzard *Buteo buteo* fell in a thunderstorm. The young found on the ground were moved onto a large rock, where the adult brought food. KARI KYTÖ

Kiitokset

Lämpimät kiitokset seurantoihimme osallistuneille petolinturengastajille ja petolintuaktiiveille, joiden työn tuloksia saamme tässä raportissa esitellä. Lisäksi haluamme kiittää pitkää ja hyvin sujuneesta yhteistyöstä Metsähallituksen Lapin petolintuvastaavia Tuomo Ollilaa ja Eetu Sundvallia, joiden kanssa tietojen vaihto on aina ollut mutkatonta yhteiseen hiileen puhaltamista. Parhaat kiitokset myös työtovereillemme Aleksii Lehtikoinen, Jarkko Santaharju ja Ina Tirri tuesta ja avusta petolintuaineiston kokoamisessa kuluneen vuoden aikana.

Kirjallisuus

- Bijlsma, R. G., Vermeulen, M., Hemerik, L. & Klok, C. 2012: Demography of European Honey Buzzards *Pernis apivorus*. – *Ardea* 100(2): 163–177. <https://doi.org/10.5253/078.100.0208>.
- Honkala, J., Lehtikoinen, P., Saurola, P. & Valkama, J. 2024: Petolintuvuosi 2023. Tunturi-Lapissa myyrähuippu, muualla ei. – *Linnut-vuosikirja 2023*: 66–77.
- Ilmatieteen laitos 2024 [kaikkiin viitattu 24.2.2025]:
- a: Helmikuun ilmastokatsaus. – <https://www.ilmastokatsaus.fi/2024/02>.

- b: Maaliskuun ilmastokatsaus. – <https://www.ilmastokatsaus.fi/2024/03>.
- c: Huhtikuun ilmastokatsaus. – <https://www.ilmastokatsaus.fi/2024/04>.
- d: Toukokuun ilmastokatsaus. – <https://www.ilmastokatsaus.fi/2024/05>.
- e: Kesäkuun ilmastokatsaus. – <https://www.ilmastokatsaus.fi/2024/06/>.

Luonnonvarakeskus 2023: Myyrähuippu Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa. – <https://www.luke.fi/fi/uutiset/myyrahaarissa-suurta-maantieteellista-vaihtelua>. 24.11.2023 [viitattu 21.2.2025].

Luonnonvarakeskus 2024a: Myyrähuippu odotettavissa läntiseen Suomeen. – <https://www.luke.fi/fi/uutiset/myyrahuippu-odotettavissa-lantiseen-suomeen>. 20.6.2024 [viitattu 21.2.2025].

Luonnonvarakeskus 2024b: Riistakolmiolaskennan raportti 8.8.2024, kesä 2024. – <https://www.luke.fi/fi/uutiset/riistakolmiolaskennat-kesa-2024-metsakanalintujen-kannat-ovat-kaantyneet-laskuun> [viitattu 21.2.2025].

Pannekoek, J., Bogaart, P. & van der Loo, M. 2018: Models and statistical methods in rtrm: 1–34. – Statistics Netherlands, Heerlen The Netherlands.

Pannekoek, J. & van Strien, A. 2005: TRIM 3 Manual (Trends & Indices for Monitoring data). – Statistics Netherlands.

Saurola, P. & Francis, C. M. 2018: Towards integrated population monitoring based on the fieldwork of volunteer ringers: productivity, survival and population change of Tawny and Ural Owls *Strix aluco* and *Strix uralensis* in Finland. – *Bird Study* 65(S1): S63–S76.

Svensk fågeltaxering 2024: Populationstrender för enskilda arter 12.4.2024. <https://www.fageltaxering.lu.se/resultat/populationstrender-enskilda-arter> [viitattu 26.2.2025].

Summary: Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2024

■ The nationwide monitoring study of the common birds of prey continued. The study started in 1982, and it is coordinated by the Finnish Museum of Natural History (FMNH). During the 43 years, the bird ringers and amateur ornithologists have searched for raptor and owl nests and territories in a total of 383 10 km x 10 km study plots (Fig. 1). In 2024, altogether 161 study plots were checked. Since 1986 additional breeding data from outside the study plots have been gathered by ringers with the Raptor Questionnaire. In 2024, approximately 35,018 potential nest sites were checked. Some 10,262 occupied territories were found, including 6,975 active nests (Tables 2 and 3).

The average clutch size and breeding success for all reported species are given in Table 4. The annual variation of the population indices, based on the numbers of occupied territories, were calculated by using the program rTRIM (Pannekoek & van Strien 2005, Bogaart 2018). The population indices are shown in Fig. 3 and in Table 5. Annual numbers of occupied territories and breeding attempts of three diurnal raptors and two owls are shown in Fig. 4. Microtine rodents were scarce in the most of Finland.

The European Honey Buzzard *Pernis apivorus* population has decreased by 30–40% since the early days of Raptor Grid monitoring. However, the decrease appears to have stopped in the 2010s, and over the past 12 years the population has been stable (Table 5, Fig. 3).

The number of breeding attempts and occupied territories of the Marsh Harrier *Circus aeruginosus* (Table 2) fell to the level of the early 1990s, when the Marsh Harrier was experiencing an upswing. At the time, three decades ago, the number of territories inspected was one-fifth lower than today, so the change in inspection efficiency does not explain the change.

During the 39-year history of Raptor Questionnaire Study, the number of occupied Hen Harrier *Circus cyaneus* territories has varied between the all-time low of 36 territories (2021) and the all-time high of 294 territories (2009). The annual mean of the yearly averages and median of total of 4,756 territories is 122 and 120, respectively.

The decline of the Northern Goshawk *Accipiter gentilis* continues, as the breeding population has decreased in both the long and short term (Table 5, Fig. 3). The cold winter of 2009 thinned the population of *A. gentilis* drastically. Over the next few years, the population recovered slightly, but since 2016, the situation has once again taken a bad turn.

The number of occupied Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus* territories and the number of nests sought from them (Fig. 4) have both slowly decreased during the Raptor Questionnaire survey. On average, 571 inhabited *A. nisus* occupied territories have been found each year, with 323 nests recorded (the percentage of found nests per occupied territory is on average 56%).

The population of Common Buzzard *Buteo buteo* has been declining for a long time, but over the past 12 years it has remained stable and there is even a slight increase at the very end of the period (Table 5, Fig. 3).

The peak of the northern microtine rodent and lemming population coincided with the previous year. Despite this, 37 Rough-legged Buzzard *Buteo lagopus* nests were found in Lapland. At the most densely populated area, the size of one 10 km x 10 km square, six breeding attempts were observed.

The year was good for Common Kestrel *Falco tinnunculus*, as 3,310 breeding attempts were confirmed. During the entire Raptor Questionnaire Study, only in 2020 more active nests (3,368) have been found.

Of the 50 Merlin *Falco columbarius* nests recorded in 2024 (Table 2), a total of 29 were by-catch of the Eagle-nest monitoring flights operated by Metsähallitus (The Forest and Park Service).

From the very beginning of the Raptor Questionnaire survey to around 2007 and 2008, the number of checked territories of the Hobby *Falco subbuteo* increased, then turned into decline (Fig. 4). The number of territories checked in 2024, 554, represents the average number, being the 17th highest in the 39-year history of monitoring.

The breeding population of Eagle Owl *Bubo bubo* has plummeted to less than half of the peak years of the 1990s (Fig. 3). Over the past 12 years, the decline appears to have stopped and the population has remained stable (Fig. 3, Table 5). In 2024, only 223 occupied territories were found, with only 60 broods (Table 3). Prior to this, there have only been three equally bad or worse years in the monitoring period.

According to the Raptor Grid data, the number of occupied territories of Northern Hawk Owl *Surnia ulula* has decreased strongly (Fig. 3) and although the decrease of the last twelve years is not statistically significant, the trend for this period is the same (Table 5).

In 2024, only 223 occupied Pygmy Owl *Glaucidium passerinum* territories were found, in which only 60 breeding attempts were reported (Table 3). Prior to this, there have only been three equally bad or worse years during monitoring period, and they were at the very beginning of the period.

The number of nest-boxes for the Tawny Owl *Strix aluco* (Table 1) checked in 2024 was much lower than in the top year 1997 (5056) but on the level of the last 20 years (3,241–3,823). The total of active nests (Table 3) reported was the 2nd best during the monitoring period and 91% of the number in the record year 2009. Productivity (Table 4) was better than the average but much lower than in the very top year 2009 (3.57 young/active nest and 4.23 per successful nest). The time series of the population index (Fig. 3 and Table 5) indicates that the population has slowly increased through the entire period and recovered steeply from the deep crash in 2010.

In addition to productivity, integrated population monitoring needs information about survival and age structure, which can be estimated from recovery and recapture data gathered by voluntary ringers (Saurola & Francis 2018). In 2024, the identities of 48.6% of females of successful nests were registered and 21% of them were originally ringed as nestlings. Of females exactly known by age, 15% were one year old (2cy), the median age was four (5cy) and the maximum sixteen years.

The number of nest-boxes for the Ural Owl *Strix uralensis* checked by ringers (Table 1) was 1,000 boxes lower than in the top year 2009 (4,982). The number of active nests in 2024 (Table 3) was the lowest after the crash in 2010 (390 nests) followed by the very top of 1,786 nests in 2009. The median of the annual number of active nests during 1986–2024 is 835. Only in three years, productivity (Table 4) has been lower than in 2024. Population has increased slowly through the monitoring period (Fig. 3 and Table 5). In 2024, 84% of females but only one male of successful nests was trapped at the nest and 30.7% of them were originally ringed as nestlings. The median age of the breeding females exactly known by age was eight years (9cy). Six youngest were one (2cy) and two oldest 19 years old. The most numerous cohorts among the breeders consisted of four (13.8%), ten (11.9%) and 16 (9.2%) years old females.

The breeding season of Great Grey Owl *Strix nebulosa* remained modest due to the low densities of microtines (Table 3). The small number of breeding attempts were sparsely spread over a very large area from Southwest Finland to North Karelia (area 57) and further to Kainuu (area 82).

The number of breeding Long-eared Owl *Asio otus*, 143, entitles to the 21st place in the 39-year monitoring data. Despite the modest breeding season, the total number of ringed *A. otus*, 811, entitles to the 2nd place of all time in the year-to-year comparison.

Emilie Suomisen rengastama varpushaukka oli yksi 134:stä TLY:n alueella kesällä 2024 rengastetusta varpushaukasta. A total of 134 European Sparrowhawks *Accipiter nisus* young were ringed from the nest in the area 11 in 2024. TEEMU HONKANEN

The total number of occupied territories (48) of Short-eared Owl *Asio flammeus* was the 3rd lowest of the monitoring period.

The breeding season of Tengmalm's Owl *Aegolius funereus* was poor in all measures: the clutch and brood sizes were clearly below the long-term average, and more than one in three breeding attempts failed (Table 4). The poor breeding season was also reflected in the number of ringed *A. funereus*, as only 745 individuals were ringed, the lowest number in 1974–2024.

Rare breeders

A total of four territories of the Pallid Harrier *Circus macrourus* were inspected, of these occupied were a territory in Central Ostrobothnia (area 74) and two territories in Kainuu (area 82). No breeding attempts were found.

No territorial or breeding data were gathered for the Montagu's Harrier *Circus pygargus*.

Four of the seven inspected territories of the Black Kite *Milvus migrans* were occupied. The breeding was confirmed in Kymenlaakso (area 31) and in South Karelia (area 32), where there was also an occupied territory. In North Karelia (area 57), a breeding attempt, which did not progress to egg laying, was observed.

Viittaamishoje To be cited

Honkala, J., Lehtikoinen, P., Saurola, P. & Valkama, J. 2025: Petolintuvuosi 2024 – myyrähuippuja odotellessa. – Linnut-vuosikirja 2024: 64–79.

Honkala, J., Lehtikoinen, P., Saurola, P. & Valkama, J. 2025: Breeding and population trends of common raptors and owls in Finland in 2024. – Linnut-vuosikirja 2024: 64–79 (in Finnish with English summary).